CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
INTRARE Nr. 6600
IEŞIRE
Ziua 10 Luna 11 2025

EXPUNERE DE MOTIVE

În perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, regimul comunist din România a adoptat măsuri represive împotriva cultelor religioase, dispunând preluarea abuzivă a unor bunuri imobile aflate în proprietatea acestora. Aceste confiscări s-au realizat fie fără titlu, fie în baza unor acte normative adoptate în contradicție cu principiile statului de drept și ale respectării dreptului de proprietate. În prezent, procesul de restituire a acestor imobile se confruntă cu interpretări divergente ale termenului **„fost proprietar"**, ceea ce generează blocaje administrative și tergiversări în soluționarea cererilor de retrocedare.

România democratică și-a asumat răspunderea de a corecta nedreptățile regimului comunist, inclusiv prin restituirea imobilelor confiscate de la diverse categorii de proprietari sau, dacă acest lucru nu mai este posibil, prin acordarea unor despăgubiri juste.

Desigur proprietățile trebuie restituite foștilor proprietari, inclusiv cultelor religioase. În lipsa unor precizări clare privind interpretarea termenului de **"fost proprietar"**, atât în practica Comisiei Speciale de Restituire, cât și în practica judiciară, au apărut diverse interpretări. Însă atât intenția legiuitorului, cât și logica firească a procesului măsurilor reparatorii au fost și au rămas și azi că fostul proprietar este **persoana față de care a fost dispusă măsura preluării abuzive** în perioada de referință a legilor reparatorii. În acest sens, este limpede că, în aplicarea măsurilor reparatorii, nu au deloc relevanță nici istoricul dreptului de proprietate, nici evidențele imobiliare, atât de diferite pe teritoriul României de-a lungul istoriei.

Singurul aspect relevant este **situația juridică de la momentul preluării abuzive**, mai precis persoana menționată în actele normative, în actele administrative sau în alte acte de autoritate prin care s-a dispus, în concret, măsura preluării abuzive.

Prezenta inițiativă legislativă are ca scop clarificarea acestui aspect, si anume definirea exactă a termenului de **"fost proprietar"**, în sensul intenției reale a legiuitorului, respectiv, precizarea că prin "fost proprietar" se înțelege persoana menționată concret în actele de preluare abuzivă și față de care urmează să fie aplicată măsura reparatorie.

În același timp, prezenta inițiativă legislativă stabilește în mod clar că actele de preluare abuzivă **constituie probe directe și cu deplină putere doveditoare** ale dreptului de proprietate, subliniind astfel relevanța momentului confiscării.

Totodată, se impune ca pentru stabilirea întinderii dreptului de proprietate să fie instituită o prezumție legală, prin raportare la recunoașterea întinderii dreptului în actul normativ, actul de autoritate sau orice alte înscrisuri ale autorităților publice prin care a fost prevăzută, dispusă ori după caz pusă în aplicare, chiar și în parte măsura preluării abuzive. În ipoteza în care au fost emise mai multe acte sau înscrisuri, se va lua în considerare cea mai mare întindere a dreptului de proprietate, iar pentru dovedirea întinderii dreptului de proprietate este adminsibilă orice mijloc de probă.

În vederea aplicării noilor prevederi, se impune stabilirea unui termen scurt, dar rezonabil, pentru a se putea depune cereri de restituire sau, după caz, pentru redepunerea cererilor respinse datorită interpretărilor anterioare prezentei legi. Neaplicarea definițiilor și clarificărilor introduse prin această lege față de aceste situații ar reprezenta o formă de discriminare, evidențiată și de jurisprudența CEDO în materie.

În sensul celor prezentate mai sus am elaborat prezenta propunere legislativă, pe care o supunem spre adoptare Parlamentului.

Inițiator,

Markó Attila deputat UDMR

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Inițiatori,

Nr. crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Semnătură
1.	Markó Attila	UDMR	
2.	MOLNAR ANDREI	UDMR	
3.	GYÖRGY KÁROLY	UDMR	
4.	HEGYI GYÖRGY	UDMR	
5.	SZAMOSKÖZI ZSUZSÁNNA	UDMR	
6.	SZABÓ ÖDÖN	UDMR	
7.	MAGYAR LORÁND-PÁL	UDMR	
8.	Gyöngyi Botond	UDMR	
9.	CSEP EVA ANDREA	UDMR	
10.	KOCSIS SZABOLCS	UDMR	
11.	Nicolae Zoltán	UDMR	
12.	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR	
13.	LADÁNYI LÁSZLÓ-ZSOLT	UDMR	
14.	Bende Sándor	UDMR	
15.	Kántor Boglárka	UDMR	
16.	Kövesi Ildikó	UDMR	
17.	Biró Rozália-Zsolya	UDMR	
18.	VASS LEVENTE	UDMR	
19.	SERES DÉNES	UDMR	
20.	GANȚ OVIDIU VICTOR	Neinscrit	
21.	GHERA GIUREA-SLOBODAN	PMP	

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparţinut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

22.	STANCU IONEL	MINORITĂȚI	
23.	CRÎȚOIU OCHEAL	MILLO	
24.	ZISOPOL DRAGOS	MINORITĂȚI	
25.	BOULA STEFAN	MINORITAȚI	
26.	Merke Adrian	Min	
27.	KONDOR ÁGOTA	UDMR	
28.	KOVÁCS MÁTÉ	UDMR	
29.	TASNÁDI ISTVÁN-SZILÁRD	UDMR	
30.	TUDOS LÓRÁND	UDMR	
31.	ANTAL ÍDÁNT	UDMR/RMDSZ	
32.	KELEMEN HUNOR	UDMR	
33.	SILVIU VEXLER	MIN.	
34.	FEODOR SICLOVI	MINORITAȚI	
35.	PETRETCHI MIROSLAV	MIN	
36.	FIRCZAK Iulius Marian	MINO	
37.	STOICA-BOGDAN-ALIN	MINO	
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
INTRARE Nr. 6600
IEŞIRE
Ziua 10 Luna 11 20 25

CAMERA DEPUTAŢILOR SENATUL

LEGE

pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparţinut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările şi completările ulterioare

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articolul I. - Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparţinut cultelor religioase din România, republicată, în Monitorul Oficial cu numărul 797 din data de 1 septembrie 2005, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. **La articolul 1, după alineatul (1^1) se introduce un alineat nou, alin. (1^2) şi va avea următorul cuprins:**

(1^2) Prin fost proprietar se înţelege cultul religios de la care imobilul a fost preluat în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizaţiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, aflat în proprietatea statului, a unei persoane juridice de drept public sau în patrimoniul unei persoane juridice din cele prevăzute la art. 2, sau menţionat ca atare în actele normative, actele de autoritate, procesele verbale sau în alte documente de preluare abuzivă.

2. **Alineatul (4) al articolului 4 se modifică şi va avea următorul cuprins:**

(4) Actul normativ, actul de autoritate sau orice alte înscrisuri emanate de la autorităţile publice prin care a fost prevăzută, dispusă sau după caz pusă în aplicare, chiar şi în parte măsura preluării abuzive, şi în cuprinsul cărora cultul religios este indicat ca entitatea faţă de care măsura preluării abuzive a fost prevăzută, dispusă sau pusă în aplicare constituie proba directă, cu deplină putere doveditoare a dreptului de proprietate asupra imobilului solicitat spre retrocedare în favoarea cultului religios.

3. **La articolul 4, după alineatul (4) se introduce un alineat nou, alin (4^1) şi va avea următorul cuprins:**

(4^1) Întinderea dreptului de proprietate se prezumă a fi cea recunoscută în actul normativ, actul de autoritate sau orice alte înscrisuri ale autorităţilor publice prin care a fost prevăzută, dispusă ori după caz pusă în aplicare, chiar şi în parte măsura preluării abuzive. În cazul unor întinderi diferite, întinderea cea mai mare va fi prezumată. Cultele religioase pot face dovada unei întinderi mai mari a dreptului de proprietate prin orice mijloc de probă.

Articolul II. – În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se pot depune sau redepune cereri de retrocedare în vederea stabilirii dreptului de proprietate în condiţiile prevederilor prezentei legi.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (1) din Constituţia României, republicată.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR	PREŞEDINTELE SENATULUI